

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

Riktlinjer för fritidshem

Riktlinjer antagna av barn- och ungdomsnämnden § 36 2020

Avdelning/enhet med ansvar för revidering: Avdelningen för verksamhetsutveckling

Innehåll

1. Rätt till fritidshem.....	1
1.1 Utbildningens syfte	1
1.2 Målgrupper	1
1.3 Ansökan och placering vid skolenhet	1
2. Elevens närvarotid på fritidshem	2
2.1 Öppettider och närvarotid	2
2.1.1 Ramtid.....	2
2.1.2 Lov	3
2.1.3 Förstärkt skolstart.....	3
2.1.4 Lovdagsplats	3
2.2 Förvärvsarbete	3
2.2.1 Vårdnadshavares semester	3
2.3 Studier	3
2.4 Föräldraledig eller arbetslös	3
2.5 Sjukskrivning	4
2.6 Ansökan om dispens för utökad närvarotid.....	4
2.7 Fritidshemmet möjlighet att stänga under läsåret	4
2.7.1 Fritidshemmets ansvar	4
2.7.2 Vårdnadshavarens ansvar	4
2.8 Uppsägning av plats.....	4
2.8.1 Flytt.....	5
2.9 Val av verksamhet i annan kommun.....	5
2.10 Pedagogisk måltid	5
3. Beräkning av avgifter	6
3.1 Avgiftsgrundande inkomst.....	6
3.1.1 Hushåll	6
3.2 Skyldighet att lämna inkomstuppgift	7

3.2.1 Anmälan av inkomständering	7
3.2.2 Utebliven inkomstuppgift	7
3.3 Återbetalning av avgift	7
3.3.1 Lägre inkomst än uppgiven	7
3.3.2 Högre inkomst än uppgiven.....	7
3.4 Debitering.....	8
3.4.1 Debitering av taxa	8
3.4.2 Inkassokrav och dröjsmålsränta	8
3.4.3 Samlingsfaktura	8
3.4.4 Uppskov	8
4. Tolkning och tillämpning.....	8

1. Rätt till fritidshem

Vallentuna kommun ska erbjuda plats på fritidshem till elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer där skolplikt kan fullgöras. Kommunen ska också erbjuda fritidshem för elever som går i fristående skolor som saknar fritidshem.

1.1 Utbildningens syfte

Fritidshemmet följer läroplanens första och andra del som handlar om skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Läroplanen innehåller också en egen del för fritidshemmet där det bland annat framgår syftet med utbildningen.

Enligt skollagen ska fritidshemmet stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation.¹ För att strukturera innehållet i läroplanen finns en indelning i kunskapsområden, men kunskapsområden behöver inte motsvara särskilda aktiviteter, teman eller moment i undervisningen – det finns alltid möjlighet att komplettera med annat utifrån elevernas behov och intressen.²

FAKTA Faktarubrik

Fritidshemmet ska komplettera skolpliktig utbildning och utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov, intressen och erfarenheter samt främja social gemenskap och skapande av kontakter.

1.2 Målgrupper

Fritidshem erbjuds till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år. En elev som behöver särskilt stöd i ska också erbjudas fritidshem. Det kan röra sig om fysiska, psykiska eller andra skäl, exempelvis elever med annat modersmål än svenska, elever som bor i glesbygden eller elever med vårdnadshavare som är arbetslös, sjukskriven eller deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

1.3 Ansökan och placering vid skolenhet

Så snart det framkommer att eleven har ett behov av fritidshem ska kommunen erbjuda en plats. Vårdnadshavare ansöker om plats på vallentuna.se/skolval. En elev i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola ska erbjudas fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.³

---

¹ 14 kap. 2 § skollagen

² Läroplan för grundskola, Lgr 11 (särskilt del 4; syfte och centrala delar)

³ 14 kap. 10 § skollagen

2. Elevens närvarotid på fritidshem

Utbildning i fritidshem ska erbjudas så snart det framkommit att eleven har behov av en sådan plats.⁴ i den utsträckning som behövs med hänsyn till vårdnadshavarnas förvärvsarbete eller studier, eller om en elev har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

2.1 Öppettider och närvarotid

Fritidshem ska erbjudas eleverna den del av dagen då eleverna inte går i någon av de skolformer som anges i skollagen och under lov. Huvudmän för fristående skolor som erbjuder fritidshem till sina elever ska följa samma regler.

FAKTA Elevens rätt

Elever ska erbjudas fritidshem den del av dagen då eleverna inte går i skolan och under lov (14 kap. 8 § skollagen).

Fritidshem behöver inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.⁵

Närvarotid för elever i kommunala skolor registreras i SchoolSoft. Fristående verksamheter registrerar elevens närvarotid i egna system.

Ändringar av elevens närvarotid ska vara verksamheten tillhanda senast den 20:e månaden innan ändringen ska träda ikraft. En schemaändring ska vara varaktig och avse minst en månad. Korta och tillfälliga schemaändringar ska ske i samråd med verksamheten.

Eleven får göra uppehåll *upp till högst tre månader*. Verksamheten får fortsatt skolpeng och elevens vårdnadshavare betalar avgift under uppehållet. *Längre ledighet än tre månader innebär att rätten till platsen upphör och vårdnadshavaren ska då säga upp platsen*. Om ett nytt behov av plats uppkommer får vårdnadshavaren ansöka på nytt. Vårdnadshavaren ska alltid säga upp platsen så snart vårdnadshavaren vet att platsen inte längre kommer att nyttjas.

2.1.1 Ramtid

Fritidshemmen är skyldiga att hålla öppet 52,5 timmar per vecka, vardagar under dagtid (ramtid). Öppettider för olika fritidshem kan variera med hänsyn till vårdnadshavarnas behov och det kan förekomma att närliggande fritidshem samarbetar kring öppettider. Det kan innebära att elever får vistas på ett annat fritidshem. För föräldralediga och arbetslösa regleras särskilt om närvarotid i punkten 2.4.

Samtliga fritidshem är stängda midsommarafton, julafton och nyårsafton.

Tid före klockan 06.00 och efter klockan 18.30 räknas som obekväm tid.

---

⁴ 14 kap. 4 § skollagen

⁵ 14 kap. 8 § skollagen

2.1.2 Lov

Elever har rätt till fritidshem under lov. Det kan förekomma att närliggande fritidshem samarbetar kring öppettider under lov. Det kan innebära att elever får vistas på ett annat fritidshem.

2.1.3 Förstärkt skolstart

Vallentuna kommuns skolor erbjuder elever i F-3 avgiftsfri förstärkt skolstart. Det innebär en förlängd pedagogisk verksamhet som sker utöver skoltiden (6 timmar per dag).

2.1.4 Lovdagsplats

Elever som inte har plats på fritidshem erbjuds lovdagsplats under skolans höst-, jul-, sport- och påsklov. Kostnaden för ett lov motsvarar en månadsavgift.

Sommarlovet omfattar cirka 10 veckor. Önskas lovdagsplats under juni, juli eller augusti månad debiteras en månadsavgift för varje månad. Vårdnadshavare ska anmäla önskan om lovdagsplats senast tre veckor innan lovet börjar. Ansökningsblankett finns på vallentuna.se.

2.2 Förvärvsarbete

Fritidshem ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares arbete. För elever med vårdnadshavare som skiftarbetar, erbjuds fritidshem motsvarande arbetets omfattning, oavsett när under veckan vårdnadshavaren arbetar.

Intyg från arbetsgivare för att styrka vårdnadshavarens arbetstid kan komma att begäras in.

2.2.1 Vårdnadshavares semester

När elevens vårdnadshavare har semester rekommenderas även att eleven är ledig. Eleven bör ha minst tre veckors sammanhängande ledighet under juni-augusti.

2.3 Studier

Med studier avses utbildning som är studiemedelsberättigad samt svenska för invandrare (SFI). Elevens rätt till fritidshem är densamma som vårdnadshavarens tid för studier samt restid. När vårdnadshavaren har lov/uppehåll mellan terminer är eleven ledig.

Intyg från utbildningsanordnare för att styrka vårdnadshavarens studietid kan komma att begäras in.

2.4 Föräldraledig eller arbetslös

Elever med vårdnadshavare som är arbetslös eller föräldraledig enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av barn, har rätt till fritidshem i 10 timmar per vecka. Utgångspunkten är att närvarotiden förläggs med två timmar per dag, efter skoldagens slut. Vårdnadshavaren och verksamheten kan komma överens om en annan fördelning av tid.

Om arbetslös vårdnadshavare får arbete finns det möjlighet att öka elevens närvarotid på fritidshemmet omgående.

2.5 Sjukskrivning

Är elevens vårdnadshavare sjukskriven från arbete eller studier har eleven rätt till samma närvarotid som innan sjukskrivningen.

2.6 Ansökan om dispens för utökad närvarotid

Om en elev av fysiska och/eller psykiska skäl eller på grund av familjens situation bedöms ha ett behov av en plats eller ökad närvarotid, kan elevens vårdnadshavare ansöka om dispens från dessa riktlinjer om närvarotider. Blankett finns på vallentuna.se.

2.7 Fritidshemmet möjlighet att stänga under läsåret

Fritidshemmen har möjlighet att stänga sex studiedagar per läsår för planering, utvärdering och utbildning.

För att kunna erbjuda fritidshem för de vårdnadshavare som arbetar eller studerar och inte kan lösa tillsyn över sina barn på annat sätt, kan vikarie komma att anlitas. Fritidshemmen samverkar med varandra, vilken kan innebära att elever får vistas på ett annat fritidshem.

2.7.1 Fritidshemmets ansvar

Fritidshemmet är skyldigt att informera vårdnadshavarna minst två månader innan den planerade stängningen.

2.7.2 Vårdnadshavarens ansvar

Vårdnadshavaren är skyldig att anmäla tillsynsbehov till verksamheten minst fyra veckor innan den planerade stängningen.

2.8 Uppsägning av plats

Uppsägning görs av elevens vårdnadshavare på vallentuna.se/skolval senast en månad innan eleven ska sluta. Uppsägningstiden räknas från det datum uppsägningen registrerats.

Vårdnadshavaren betalar avgift under uppsägningstiden oavsett om platsen nyttjas eller inte. I de fall plats återtas inom tre månader från sista debiteringsdag, tas avgift ut som om platsen inte varit uppsagd. Detta gäller även vid övergång från förskola till fritidshem.

2.8.1 Flytt

När en elev flyttar från kommunen och folkbokförs i en annan kommun och önskar sluta i fritidshem, måste elevens vårdnadshavare säga upp platsen på vallentuna.se/skolval.

Om vårdnadshavaren dock önskar behålla platsen måste fritidshemmet bekräfta att det är möjligt och vårdnadshavaren måste kontakta elevens nya hemkommun.

2.9 Val av verksamhet i annan kommun

Om elevens vårdnadshavare önskar en plats i en annan kommun ansvarar vårdnadshavaren själv för kontakt med den andra kommunen. Det är då den mottagande kommunens riktlinjer som gäller.

Särskild blankett finns på vallentuna.se.

2.10 Pedagogisk måltid

Fritidshemmet erbjuder frukost och mellanmål under skoltid. Under lov dagar serveras frukost, ett lagat mål mat och mellanmål. Verksamheten ska följa livsmedelsverkets rekommendationer.

3. Beräkning av avgifter

Utgångspunkten för avgiftsberäkning är inkomsten i det hushåll eleven tillhör. Elevens vårdnadshavare innehar tillsammans platsen i verksamheten och har solidariskt betalningsansvar.

3.1 Avgiftsgrundande inkomst

Det är den samlade bruttoinkomsten (inkomst före skatt) för varje hushåll som ligger till grund för avgiftens storlek och det föreligger solidariskt betalningsansvar.

Med avgiftsgrundande inkomst avses lön innan skatt och andra skattepliktiga inkomster i inkomstslaget tjänst samt överskott i inkomstslaget näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) under bidragsåret.

3.1.1 Hushåll

Med hushåll avses ensamstående och makar. Med makar ska jämställas personer som lever tillsammans med gemensamma barn utan att vara gifta eller är folkbokförda på samma adress.

För makar med såväl gemensamma som inte gemensamma barn beräknas avgiften på makarnas sammanlagda inkomster.

Principen för avgiftsdebitering tillämpas för gifta/sammanboende oavsett om barnet är gemensamt eller inte.

Vid gemensam vårdnad kan vårdnadshavare som bor på olika håll få en delad faktura. Särskild ansökningsblankett finns på vallentuna.se. Båda vårdnadshavarna skriver ett avtal var för varje barn.

Maxtaxa gäller även vid delad faktura. Varje hushåll betalar en procentuell del av avgiften i förhållande till den sammanlagda inkomsten i respektive vårdnadshavares hushåll. I avgiftsberäkningen gäller samma beräkningsgrund oavsett delad eller gemensam faktura.

FAKTA Inkomstslaget tjänst

Ersättningar och bidrag som omfattas av inkomstslaget tjänst:

- Lön och andra ersättningar i anslutning till anställning
- Familjehemsföräldrars arvodesersättning
- Pension (inte barnpension)
- Livränta (vissa undantag finns)
- Föräldrapenning
- Vårdbidrag för barn till den del som utgör arvode (exklusive merutgifter)
- Sjukbidrag
- Sjukpenning
- Arbetslöshetsersättning
- Kontant arbetsmarknadsstöd
- Utbildningsbidrag avseende arbetsmarknadsutbildning
- Familjebidrag i form av familjepenning
- Dagpenning vid repetitionsutbildning för värnpliktiga

3.2 Skyldighet att lämna inkomstuppgift

Inkomstgrundare 1 och 2 är skyldig att skyndsamt lämna inkomstuppgift på vallentuna.se. Lämnas ingen inkomstuppgift debiteras hushållet den högsta avgiften.

3.2.1 Anmälan av inkomständring

Varje inkomstgrundare är skyldig att skyndsamt lämna uppgift om inkomständring på skolval.vallentuna.se. Ändringen ska vara registrerad senast den 20:e i månaden för att rätt avgift ska kunna faktureras kommande månad. Ändringen ska avse minst en månad.

Det är viktigt att redan från början lämna rätt inkomstuppgift för att få korrekt avgift – i annat fall kommer den korrekta avgiften att efterdebiteras hushållet.

Vallentuna kommun kontrollerar inlämnade inkomstuppgifter mot Skatteverkets uppgifter om taxerad inkomst. En kontroll av lämnade uppgifter kan även ske hos inkomstgrundarens arbetsgivare.

3.2.2 Utebliven inkomstuppgift

Vallentuna kommun gör en inkomstförfrågan en gång per år till samtliga hushåll. Vid denna förfrågan ska varje inkomstgrundare lämna nya inkomstuppgifter.

Om inkomstgrundaren inte lämnar in någon inkomstuppgift får Vallentuna kommun med utgångspunkt från vad som redan är känt hos kommunen besluta om skälig avgift. En sådan skälighetsbedömning kan leda till en högre avgift än vad en bedömning enligt inkomstuppgift skulle ha resulterat i.

3.3 Återbetalning av avgift

3.3.1 Lägre inkomst än uppgiven

Om inkomstgrundare 1 och/eller 2 har lämnat inkomstuppgifter till grund för avgiften och sedan kan påvisa att inkomsten i själva verket varit *lägre* än uppgiven inkomst samt att hushållet på grund av det har debiterats för *hög* avgift, ska Vallentuna kommun återbetala mellanskillnaden.

3.3.2 Högre inkomst än uppgiven

Om inkomstgrundare 1 och/eller 2 har lämnat inkomstuppgifter till grund för avgiften och sedan kan påvisa att inkomsten i själva verket varit *högre* än uppgiven inkomst samt att hushållet på grund av det har debiterats för *låg* avgift, kommer Vallentuna kommun efterdebitera mellanskillnaden.⁶

---

⁶ Detta sker med hänvisning till vad som för var tid gäller för preskription av konsumentfordringar.

3.4 Debitering

3.4.1 Debitering av taxa

Taxa för fritidshem debiteras 12 månader per år, faktura sänds ut en gång per månad och betalning erläggs varje månad. Avgiften debiteras enligt skriftlig överenskommelse från och med det datum som har angivits och till och med uppsägningstidens slut. Om elevens placering har påbörjats under pågående månad beräknas avgiften per dag och utgör 1/30 av aktuell månadsavgift.

3.4.2 Inkassokrav och dröjsmålsränta

Om avgiften inte betalas i rätt tid skickas först en betalningspåminnelse och därefter ett inkassokrav med dröjsmålsränta och påminnelseavgift.

3.4.3 Samlingsfaktura

Maxtaxans konstruktion innebär att avgiften per månad kan bli väldigt låg. I de fall där avgiften är mindre än femtio kronor per månad skickas en samlingsfaktura en gång per halvår.

3.4.4 Uppskov

Om det finns särskilda skäl kan inkomstgrundare 1 och/eller 2 efter överenskommelse med Vallentuna kommun, få uppskov med avgiften.

4. Tolkning och tillämpning

Tolkning och tillämpning av dessa riktlinjer sker av Vallentuna kommuns barn- och ungdomsförvaltning.